

ÉVARİSTE GALOİS

"Je n'ai pas le temps."
(Zamanım yok.)

Évariste Galois (1811-1832)

"Denklemlerin Simetrisini Çözdü,
20 Yaşında Düelloda Öldü"

- 1811: Bourg-la-Reine'de Doğuş
- 1823: Louis-le-Grand Lisesi'ne Giriş
(Zekasının parlaması, ilk makale)
- 1829: Tragedya. Babasının intiharı,
Polytechnique Reddi
(Trajik dönem)
- 1830: Asi Ruh. Temmuz Devrimi,
Siyasi Aktivizm
(Hapse giriş)
- 1832 (29 Mayıs): Son Gece.
Mektuplar.
'Zamanım yok.'
'Permütasyonlar grubu'
(Düello öncesi vasiyet)
- 1832 (30 Mayıs): Düello.
Ölüm.

KİM BU GENÇ DEHA?
(Biyografi: Dahi, asi, politik,
Danimarkalı-Yahudi gibi değil,
Fransız cumhuriyetçi)

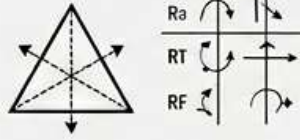
**ZAMANLA YARIŞAN KALEM:
BİR GECEDEKİ MİRAS**
(Düello öncesi mektuplar,
Auguste Chevalier'e yazılanlar)

SİYASET VE HAPİS YILLARI
(Siyasi aktivizm, Sainte-Pélagie hapisanesi)

AŞK VE DÜELLO: YIKILIŞIN ARKA PLANI
(Stephanie-Félicité Poterin du Motel,
düellonun nedeni olduğu düşünülen kadın,
trajedi)

GELECEK: GALOİS'NİN ANATOMİSİ

SİMETRİ GRUPLARI (ÖRNEK: D3)

ÇÖZÜMSÜZ DENKLEMLER:
5. DERECE VE ÜZERİ

$$ax^5 + bx^4 + \dots = 0$$

Radikallerle çözülemez!
Çözülebilirlik denklemin simetri
grubuna (Galois Grubu) bağlıdır.

	a	b	c	d	e	f
5	1	2	3	4	5	6
2	2	1	0	0	5	3
3	3	3	3	6	6	0
6	4	1	2	0	8	5
5	8	5	3	6	3	4

KÖŞEĞEN ARGUMANI

PERMÜTASYON GRUPLARI (S4)

(1 2 3 4)	(1 2 3)
(1 2 3 4)	(1 4 6)
(2 8 0 1)	((1 2)(3 4))
(3 4 1 1)	((1 2)(3 4))

**DENKLEMLERİN
ESRARI VE GRUPLAR**
(Çözumsuzlük, radikaller,
Abel'in çalışması)

ONA İNANMAYANLAR

ONA ANLAMAYANLAR/
REDDEDENLER:

Cauchy'nin notları kaybetmesi,
Poisson'un 'anlaşılmaz' demesi.

"Bu sonuçlardan
dehşete düşüyorum."
hermite tarzı bir söz

VİKİLİŞİN ANATOMİSİ

SİYASİ VE KİŞİSEL ÇÖKÜŞ
(Siyasi aktivizm, hapis, düello)

ÖLÜMSÜZ MİRAS: YILLAR SONRA KEŞFEDİLEN CENNET
(Liouville'in notları yayınlaması, Hilbert'in Cantor övgüsüne paralel olarak)

Hilbert'in sözü [source: 99] 'Kimse bizi Cantar'un cennetinden çıkaramaz.' yerine Galois için
bir övgü sözü: 'Grup teorisi, Galois'nın mirası, matematiğin temel taşlarından biri oldu.'

MATEMATİĞİN ŞEKSPİR'İ VE DEVRİMCİSİ

1811-1832